

Rusreformen

Rusreformen - en presisering

Helge Waal

professor emeritus, Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF)

Jeg ønsker å avslutte debatten med Kari og Rebekka Lossius om Rusreformen med følgende avklaringer:

- 1 Jeg mener ikke at «juridiske straffereaksjoner» er nødvendige eller hensiktsmessige og har ikke skrevet det. Det er ikke naturlig å dokumentere noe jeg ikke mener.
- 2 Dersom Rusreformen budskap ikke er noe annet enn at slike reaksjoner skal avvikles slik Lossius og Lossius synes å mene, er den egentlig nokså begrenset.
- 3 I følge reformen skal det fortsatt være forbudt å bruk og oppbevare illegale rusmidler men mindre mengder skal ikke straffefølges. Politiet skal imidlertid etterforske om det dreier seg om salg og omsetning. Dette skaper en betydelig usikkerhet.
- 4 Lossius og Lossius legger betydelig vekt på at reformen skal gjøre slutt på trakasserende etterforskningsmetoder. Så vidt jeg kan se er reformen ingen forutsetning for dette. En tydelig politiinstruks er imidlertid nødvendig.
- 5 Arrestasjon og fengsling er i dag praktisk talt utelukkende knyttet til rusrelatert kriminalitet. Reformen har her ingen endringsforslag. Bruken av fengsling vil altså bli lite endret.
- 6 Bøtelegging og anmerkninger i strafferegisteret kan reduseres og endres også uten reformen – og praksis er i stor grad endret.
- 7 Reformen beskriver i svært liten grad hvilke konkrete endringer som vil følge av reformen i praksis. Det jeg er urolig for at forebyggingsarbeidet kan bli svekket. Vi har utviklet et omfattende samarbeid mellom skoleverket, politiet, kommunale tiltak og familien. Positive innsatser fra politiet er viktig i dette.
- 8 Poenget er ikke at straffereaksjoner skal påvirke den enkelte bruker. Poenget er å opprettholde et konstruktivt samarbeidsmiljø som kan tjene til å vedlikeholde restriktive holdninger og redusere tilgjengelighet av rusmidlene. Det er en uendelighet av forskning fra alkoholsiden som bekrefter at dette er viktig.
- 9 Jeg gir gjerne et håndslag til fattige kvinner og barn på den andre siden av kloden. Jeg sliter imidlertid med å forstå at disse får det bedre av rusreform i Norge.
- 10 Lossius og Lossius skriver at den norske reformen vil gi drastisk redusert bruk av illegale rusmidler og impliserer at dette vil spre seg til andre steder, f.eks Sør-Amerika. Dokumentasjonen mangler.
- 11 I det første innlegget ble det hevdet at reformen vil medføre at store ressurser vil bli overført til behandlingsapparatet. Det kan vel se ut som om justissiden har bruk for og vil beholde sine egne ressurser.

Slike forhold gjorde at jeg ba om en nyansert debatt og oppfordret tilhengere av reformen til å redusere sin skråsikkerhet.